

UCHWAŁA Nr XXXVIII/346/2023
Rady Miejskiej w Raciążu
z dnia 13 czerwca 2023 roku

w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Raciąż na lata 2023 – 2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 1004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 901) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. w brzmieniu nadanym przez przepisy ustawy z 9 marca 2023 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2023 poz. 535) Rada Miejska w Raciążu uchwała, co następuje :

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji *„Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Raciąż na lata 2023 – 2027”* stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXII/188/2021 Rady Miejskiej w Raciążu z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Raciąż na lata 2021-2025”.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Paweł Chrzanowski

UZASADNIENIE
do Uchwały nr XXXVIII/346/2023
Rady Miejskiej w Raciążu
z dnia 13 czerwca 2023 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn.zm. w brzmieniu nadanym przez przepisy ustawy z 9 marca 2023 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2023 poz. 535) jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie głównie na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku ze zmianą przepisów prawa wynikającą z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, (Dz. U. 2023 poz. 535) należało dostosować dotychczas realizowany program do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

*Załącznik nr 1
do Uchwały
Nr XXXVIII/346 /2023
Rady Miejskiej w Raciążu
z dnia 13 czerwca 2023 roku*

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE MIASTO RACIĄŻ
NA LATA 2023-2027**

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu
Raciąż, 2023**

WSTĘP

Problem przemocy domowej tak w Polsce jak i na świecie występuje od bardzo dawna. Był jednak marginalizowany i przemilczany lub traktowany jak „oczywiste” zjawisko występujące w rodzinach od pokoleń. Stopniowo świadomość społeczna zaczęła się zmieniać, a początek lat dziewięćdziesiątych XX wieku pokazał w Polsce skalę zjawiska. Problem okazał się na tyle poważny, że musiał zostać uwzględniony przez politykę społeczną państwa.

Definicja prawna zjawiska przemocy domowej została zawarta w art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.), zmienionej ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Po zmianie ustawa otrzymała brzmienie „*ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej*”. Według nowej ustawy przez **przemoc domową** należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, a w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych,

- zstępnych , rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
  - osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
  - małoletniego,
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez **osobę stosującą przemoc domową** należy rozumieć osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wymienionych powyżej. **Świadkiem przemocy domowej** jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Osobą doznającą przemocy domowej jest również małoletni będący świadkiem przemocy domowej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Raciąż na lata 2023-2027 stanowi:

- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 w brzmieniu Dz. U. z 2023 r. poz. 535).
- „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023” przyjęty Uchwałą Nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. (M.P. z 2022 r., poz. 1259),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 901),

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz. 165 z późn.zm),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz. 172 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.).

II. PRZEMOC – RODZAJE, PRZYCZYNY I SKUTKI

Przemoc domowa jest skomplikowanym zjawiskiem i bardzo trudnym do zdiagnozowania. Jest działaniem zamierzonym, intencjonalnym i świadomym, gdzie występuje przewaga sił, ze strony agresora, a intencją działania jest wyrządzenie komuś krzywdy. Zawsze wywołuje cierpienie i szkody. Jest to działanie skierowane przeważnie przeciwko jakiemuś członkowi rodziny i wykracza poza społeczne normy, a także zasady relacji międzyludzkich. Przemoc jest procesem, nie pojawia się nienacka, jest cykliczna ma tendencję do powtarzania się – eskaluje, a niezatrzymana przybiera na sile. Toczy się w wymiarze dominacja – uległość. Nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka. Przemoc domowa dotyczy wszystkich grup społecznych, bez względu na wykształcenie i status materialny.

Jej rodzaje: *fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna* mogą przejawiać się w dwóch formach: *gorącej* (art. furia – skumulowana siła uczuć, której nie da się zatrzymać) i *chłodnej* (realizowanie wcześniej zaplanowanego scenariusza przemocy, który ma na celu pogwałcenie dóbr i praw drugiej osoby). Należy pamiętać także o zaniedbaniu, czyli niezaspokojeniu podstawowych potrzeb psychicznych i fizycznych dziecka tzn. niewłaściwym odżywianiu i ubieraniu, niedostatecznej ochronie zdrowia, braku właściwej edukacji, niezaspokojeniu potrzeby miłości, przynależności i szacunku.

Na występowanie zjawiska przemocy domowej ma wpływ wiele czynników. Przyczyny przemocy przeważnie rozpatruje się wieloaspektowo, łącząc czynniki psychologiczne, biologiczne i socjologiczne. W ten sposób określa się rodzaje ryzyka stosowania przemocy. Są to czynniki wewnętrzne (biologiczne i psychologiczne) oraz

czynniki zewnętrzne (społeczno-kulturowe takie jak: uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, charakter pracy, utrata samodzielności, dyskryminacja ze względu na płeć, pochodzenie i wyznanie, art.).

Występowaniu zjawiska przemocy szczególnie sprzyjają:

- 1) **obowiązujące normy kulturowe i społeczne** – przekonanie o prawie do dominacji (tak rodziców nad dzieckiem, jak i mężczyzn nad kobietami), stereotypowe wzorce męskości, społeczne przyzwolenie na bicie dzieci, autorytarny model rodziny, przekonanie o zachowaniu prywatności,
- 2) **nadużywanie alkoholu zła sytuacja ekonomiczna rodziny**- uzależnienie od alkoholu lub ryzykowne picie, co osłabia mechanizmy kontroli zachowania, zaburza ocenę sytuacji, powoduje błędną interpretację zachowań innych ludzi i wywołuje reakcję złości lub gniewu,
- 3) **podeszły wiek i niepełnosprawność** – przemoc wobec osób starszych (wspólne dzielenie mieszkania, fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna osoby zależnej, alkoholizm),
- 4) **zła sytuacja socjalno-ekonomiczna rodziny** – brak lub utrata pracy, niskie zarobki, brak własnego mieszkania (rodziny wielopokoleniowe),
- 5) **dziedziczenie wzorca przemocy** – dzieci wychowywane w rodzinach przemocowych częściej powielają wzorce rodziców kształtują postawę, że najlepszym i najskuteczniejszym sposobem rozwiązywania konfliktów są zachowania agresywne,
- 6) **predyspozycje osobowościowe** – nieumiejętność radzenia sobie z napięciem, złością i kontrolowaniem agresji,
- 7) **zaburzenia psychiczne** – wywołane stanem chorobowym, doświadczeniem kryzysu psychicznego przyczyniają się do pojawienia się zachowań aspołecznych

Przemoc domowa niesie ze sobą tragiczne konsekwencje nie tylko dla osób doświadczających przemocy, ale także dla całego społeczeństwa. To negatywne zjawisko ma ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia. Przede wszystkim niszczy psychikę osób doświadczających przemocy. Ich zachowanie charakteryzuje się nadmierną czujnością, wszędzie czują zagrożenie, są nadmiernie pobudzone, często doświadczają koszmarów sennych oraz dolegliwości psychosomatycznych. Taka trauma często burzy kontakty społeczne, przyjaźń, miłość oraz więzi rodzinne. Koszty emocjonalne ponoszą osoby doświadczające przemocy, natomiast państwo ponosi wydatki związane z pomocą społeczną (art. wsparcie finansowe), opieką zdrowotną (art. leczenie urazów, terapie psychiatryczne i psychologiczne), wymiarem sprawiedliwości (art. dochodzenia prowadzone

przez policję i prokuraturę, pomoc prawna, nadzory kuratorskie i prokuratorskie) i mieszkalnictwem (art. prowadzenie ośrodków dla ofiar przemocy, ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, lokalne koszty związane z zapewnieniem ofiarom mieszkań).

Pomimo coraz większej wiedzy na temat przemocy to w Gminie Miasto Raciąż skala zjawiska przemocy domowej utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Poszkodowane są głównie kobiety i dzieci.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY MIASTO RACIĄŻ W LATACH 2017-2022

Podstawę diagnozy stanowi działalność Zespołu Interdyscyplinarnego art. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Raciąż w latach 2017-2022 oraz dane pozyskane z Komisariatu Policji w Raciążu..

Tabela nr 1 . Realizacja procedury „Niebieska Karta” w latach 2017 -2022

Lp.	Rok	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba posiedzeń Grup Roboczych
1.	2017	19	5	0
2.	2018	18	4	0
3.	2019	12	7	0
4.	2020	41	22	0
5.	2021	29	20	0
6.	2022	19	17	0

Tabela nr 2. Uczestnictwo w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego art. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Raciąż osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie i osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w latach 2017-2022

Lp.	Rok	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie
1.	2017	19	14	10
2.	2018	18	13	9
3.	2019	12	9	5
4.	2020	41	23	17
5.	2021	29	13	16
6.	2022	19	16	11

Tabela nr 3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta” w latach 2017-2022

Lp.	Rok	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	Liczba osób, którym udzielono wsparcia	Liczba kobiet (w tym starsze – powyżej 60 roku życia)	Liczba mężczyzn (w tym starsi – powyżej 60 roku życia)	Liczba dzieci
1.	2017	25	53	25	25	3
2.	2018	24	43	24 (2)	14	5
3.	2019	13	39	19 (1)	12	8
4.	2020	36	68	33 (7)	13 (3)	22
5.	2021	38	77	28(5)	5	25
6.	2022	17	53	13	4	19

Z informacji przekazanej przez Komisariat Policji w Raciążu wynika, że w latach 2017-2022 z art. 207§ 1 kk przeprowadzono **15** postępowań przygotowawczych dotyczących znęcania się psychicznego lub fizycznego nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w

stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy. 5 z powyższych postępowań zakończyło się skierowaniem aktu oskarżenia do Prokuratury Rejonowej w Płońsku, zaś 10 spraw zostało umorzonych na podstawie art. 17§ 2 Kpk – co oznacza, że czyny nie zawierały znamion czynu zabronionego lub ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa. Dozorami kuratorskimi z powodu stosowania przemocy zostało objętych 7 osób.

Tabela nr 4. Działalność Punktu wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin w Gminie Miasto Raciąż w latach 2019-2022

2019 r.	Liczba konsultowanych osób	Liczba udzielonych porad
1. Osoby uzależnione od alkoholu	11	38
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	7	56
3. Sprawcy przemocy w rodzinie	5	28
2020 r.		
1. Osoby uzależnione od alkoholu	14	78
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	13	83
3. Sprawcy przemocy w rodzinie	7	35
2021 r.		
1. Osoby uzależnione od alkoholu	16	170
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	18	126
3. Sprawcy przemocy w rodzinie	5	20
2022 r.		
1. Osoby uzależnione od alkoholu	23	98
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	25	211
3. Sprawcy przemocy w rodzinie	10	91

Tabela nr 5. Postępowania prowadzone przez Komisariat Policji w Raciążu w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie w latach 2017-2022.

Rok	Liczba przeprowadzonych postępowań przygotowawczych z art. 207 §1 kk	Liczba postępowań zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia do Prokuratury Rejonowej w Płońsku	Liczba postępowań umorzonych na podstawie art. 17 §2 kpk	Liczba wydanych zakazów zbliżania z powodu stosowania przemocy w rodzinie
2017	5	1	4	-
2018	5	3	2	-
2019	2	1	1	-
2020	6	3	3	-
2021	5	2	3	-
2022	4	2	2	3

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w latach 2017-2022 zjawisko przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasto Raciąż utrzymywało się mniej więcej na tym samym poziomie, co nie oznacza, że statystyki są zadowalające. Osoby, w stosunku do których została wszczęta procedura „Niebieska Karta” niechętnie uczestniczą w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. Panuje przekonanie, że problem powinien być rozwiązany przede wszystkim przez różne instytucje – „ktoś inny powinien załatwić mój problem i sprawić, aby sytuacje przemocowe więcej w mojej rodzinie się nie powtórzyły”. Bardzo ciężko jest uświadomić ofiarom przemocy, że to przede wszystkim one powinny podjąć wysiłek, aby cokolwiek zmienić w swojej sytuacji i przynajmniej współpracować z instytucjami. Często członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego słyszą zarówno od osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową jak i od osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, że uruchomienie wobec ich rodziny procedury „Niebieska Karta” było bezzasadne. Była to tylko jedna kłótnia, bo „sprawcy puściły nerwy”. Tak jednak nie jest. Niektóre „ofiary”, z obawy że nie poradzą sobie ze „sprawcą”, zarówno fizycznie jak i finansowo, wycofują się ze współpracy z Zespołem, Policją i pracownikami MOPS. Praca nad zmianą sposobu myślenia jest najtrudniejsza. W 2020 r. obserwuje się gwałtowny wzrost występowania zjawiska przemocy domowej, czego efektem jest

niespotykana nigdy wcześniej w Mieście Raciąż liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” – **41.**

Należy przypuszczać, że powodem takiego stanu rzeczy była sytuacja epidemiczna w kraju i konieczność izolacji spowodowana wirusem COVID-19. Zamknięcie szkół, przedszkoli, sklepów, instytucji kultury, czasami utrata pracy i brak środków do życia, trudne warunki mieszkaniowe, konieczność sprawowania całodobowej opieki nad dziećmi, obawa przed zarażeniem się koronawirusem i brak zajęcia w wielu rodzinach doprowadzało do konfliktów, które eskalowały i przeradzały się w przemoc. Konsekwencje występującym zagrożeniem epidemicznym będą odczuwane przez kolejne lata nie tylko w życiu rodzinnym, ale we wszystkich innych dziedzinach życia.

Pomimo wielu kampanii prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej zarówno w mediach publicznych i społecznościowych, a także na poziomie lokalnym nadal panuje przekonanie, że lepiej udawać, nie widzieć i nie wtrącać się w nieswoje sprawy. To co się dzieje w domu ma pozostać w rodzinie. Trudno znaleźć sposoby aby przekonać ludzi i zmienić ich świadomość na tyle aby reagować na przemoc, a zwłaszcza w stosunku do osób zależnych, tj.: chorych, starszych, niepełnosprawnych, a przede wszystkim dzieci.

IV. ANALIZA PROBLEMOWA SWOT

Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w danej sferze, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Mocne strony to atuty danej instytucji, które ją wyróżniają, słabe strony to konsekwencje ograniczeń zasobów instytucjonalnych, kadrowych i finansowych. Szanse to nic innego jak możliwości, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem rozwoju i co istotne – osłabić spodziewane zagrożenia. Zagrożenia to nic innego jak bariery w rozwoju powodujące utrudnienia i ograniczające wykorzystanie szans i mocnych stron.

Tabela nr 5. Analiza SWOT

Mocne strony 1) działanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, 2) zapewnienie rodzinom dotkniętym przemocą domową oraz uzależnieniami dostępu do specjalistycznego wsparcia, 3) dobrze przygotowana i zaangażowana kadra pracująca z rodzinami doświadczającymi zjawiska przemocy domowej, 4) stopniowe zwiększanie się świadomości społecznej na temat przyczyn zjawiska przemocy domowej i sposobów reagowania na zjawiska przemocowe, 5) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży informacji o działaniach profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Słabe strony 1) małe zainteresowanie osób stosujących przemoc zmianą postaw, 2) „mentalne przywiązanie społeczeństwa do przemocy„ - panujące mity i stereotypy, 3) zbyt małe zaangażowania przedstawicieli niektórych instytucji zobowiązanych do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, 4) brak na terenie Gminy Miasto Raciąż organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, 5) brak w Gminie Miasto Raciąż grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej i sprawców przemocy domowej.
Szanse 1) integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, 2) zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających i sprawców przemocy domowej, 3) możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych na programy przeciwdziałające przemocy domowej, 4) wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez wykorzystanie bogatej dostępnej oferty szkoleniowej, 5) psychoedukacja rodziców, 6) udział w kampaniach społecznych.	Zagrożenia 1) wzrost liczby osób wymagających podejmowania działań interdyscyplinarnych, 2) niska skuteczność programów terapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych i sprawców przemocy domowej, 3) niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzin, 4) niedostateczna liczba specjalistycznej kadry z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, 5) przyzwolenie społeczne części społeczeństwa na stosowanie przemocy domowej, 6) poczucie bezkarności sprawców przemocy domowej, 7) utrudniony kontakt z osobami doświadczającymi przemocy domowej w czasie zagrożeń epidemicznych.

V. CELE I ZADANIA

Cel główny programu:

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ ZMNIĘSZENIE SKALI ZJAWISKA W GMINIE MIASTO RACIĄŻ

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy wśród mieszkańców Gminy Miasto Raciąż na temat zjawiska przemocy domowej.

Zadania:

- 1) Organizowanie debat społecznych dotyczących zjawiska przemocy domowej.
- 2) Prowadzenie w miejskich placówkach oświatowych działalności edukacyjnej na temat zjawiska przemocy domowej.
- 3) Organizowania kampanii informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej.
- 4) Bieżące monitorowanie zjawiska przemocy domowej.
- 5) Rozpowszechnianie przez jednostki samorządu terytorialnego informatorów w wersji elektronicznej z danymi podmiotów udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Zwiększenie dostępności kompleksowego wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy domowej.

Zadania:

- 1) Zapewnienie i w miarę możliwości poszerzenie bezpłatnej oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy domowej.
- 2) W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.
- 3) Właściwe reagowanie na zjawisko przemocy domowej wszystkich służb i instytucji ustawowo zobowiązanych do takich działań.
- 4) Prowadzenie indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych i psychologiczno-terapeutycznych do osób stosujących przemoc domową.
- 5) Kierowanie osób uzależnionych stosujących przemoc domową do placówek leczenia odwykowego.
- 6) Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom doświadczającym przemocy domowej przez wykorzystanie obowiązujących przepisów prawa.

3. Zwiększenie kompetencji pracowników służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Zadania:

- 1) Organizowanie szkoleń i kursów zwiększających kompetencje pomagania i przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników służb, instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta.
- 2) Bieżące aktualizowanie procedur udzielania pomocy rodzinom doświadczającym zjawiska przemocy domowej, obowiązujących w czasie zagrożeń epidemicznych.

VI. KOORDYNACJA, REALIZACJA I EWALUACJA

1. Koordynator Programu:

Koordynatorem Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Raciążu . Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (raz w roku). Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu będą: liczba wszczętych na terenie Miasta Raciąża procedur „Niebieska Karta”, ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych.

Roczne sprawozdanie z realizacji „*Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Raciąż na lata 2023-2027*” będzie przekładane Burmistrzowi Miasta do końca I kwartału następnego roku.

2. Realizatorzy Programu:

Realizatorem Programu będzie Burmistrz Miasta Raciąża przy współpracy właściwych wydziałów Urzędu Miejskiego w Raciążu, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Raciążu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu oraz inne podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Partnerzy w realizacji Programu:

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Płońsku,
- 2) Sąd Rejonowy w Płońsku II Wydział Karny,
- 3) I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej SR w Płońsku,
- 4) Prokuratura Rejonowa w Płońsku,
- 5) Komisariat Policji w Raciążu,
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciążu,
- 7) NZOZ „Madent-Med” w Raciążu,
- 8) Poradnia Rodzinna „ZDROWIE” w Raciążu,
- 9) Centrum Zdrowia „SZANSA” Filia w Raciążu,
- 10) Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Raciążu,
- 11) Punkt wsparcia dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- 12) Szkoła Podstawowa im. Stanisława Konarskiego w Raciążu,
- 13) Miejskie Przedszkole w Raciążu,
- 14) eksperci zapraszani do współpracy przez realizatorów programu.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI

Wykaz skrótów użytych w poniższym harmonogramie:

- 1) **MOPS**- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu,
- 2) **KP** – Komisariat Policji w Raciążu,
- 3) **MKRPA** – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raciążu,
- 4) **UM** – Urząd Miejski w Raciążu,
- 5) **ZI** – Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miasto Raciąż,
- 6) **JST** – jednostki samorządu terytorialnego,
- 7) **OIK** – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Tabela nr 6. Harmonogram realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miasto Raciąż na lata 2023-2027”

Cel 1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Miasto Raciąż na temat zjawiska przemocy domowej			
Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
1. Organizowanie debat społecznych dotyczących zjawiska przemocy domowej.	Komisariat Policji w Raciążu, MOPS, placówki i instytucje oświatowe	- liczba zorganizowanych debat - liczba uczestników debaty	2023-2027
2. Prowadzenie w miejskich placówkach oświatowych działalności edukacyjnej na temat zjawiska przemocy domowej.	MOPS, KP, MKRPA, placówki oświatowe	- liczba zorganizowanych spotkań edukacyjnych i profilaktycznych, - liczba uczestników spotkań	2023-2027
3. Organizowanie kampanii informacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej.	MOPS, KP, UM	- liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych	2023-2027
4. Bieżące monitorowanie zjawiska przemocy domowej.	ZI, KP	- liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	2023-2027
5. Rozpowszechnianie przez JST informatorów w wersji elektronicznej z danymi podmiotów udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta.	MOPS, KP	- liczba zamieszczonych informacji na stronach internetowych	2023-2027

Cel 2.**Zwiększenie dostępności kompleksowego wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy domowej**

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
1. Zapewnienie i w miarę możliwości poszerzenie bezpłatnej oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy domowej.	MOPS, KP, MKRPA, UM, lokalne placówki służby zdrowia	- liczba osób korzystających z poradnictwa socjalnego, terapeutycznego, prawnego, zdrowotnego	2023-2027
2. W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	MOPS	- liczba osób korzystających z OIK	2023-2027
3. Właściwe reagowanie na zjawisko przemocy domowej wszystkich służb, instytucji i podmiotów ustawowo zobowiązanych do takich działań.	MOPS, KP, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia	- liczba założonych „Niebieskich Kart” przez instytucje inne niż Policja	2023-2027
4. Prowadzenie indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych skierowanych do osób stosujących przemoc domową.	MOPS, KP, Sąd Rejonowy w Płońsku (kuratorzy sądowi)	- liczba osób, z którymi prowadzono indywidualne spotkania korekcyjno-edukacyjne	2023-2027
5. Kierowanie osób uzależnionych stosujących przemoc domową do placówek leczenia odwykowego.	MKRPA, Sąd Rejonowy w Płońsku	- liczba osób uzależnionych stosujących przemoc do placówek leczenia odwykowego	2023-2027

6. Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom doświadczającym przemocy domowej przez wykorzystanie obowiązujących przepisów prawa	Prokuratura Rejonowa Płońsku, Rejonowy Płońsku, KP w Sąd w	- liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym i zakaz zbliżania, - liczba osób z nakazem opuszczenia mieszkania i zakazem zbliżania wydanym przez Policję podczas interwencji, - liczba osób, wobec których orzeczono dozór policyjny, - liczba osób, wobec których orzeczono tymczasowe aresztowanie, - liczba wyroków orzeczonych z art. 207 kk*	2023-2027

Cel 3.

Zwiększenie kompetencji pracowników służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Zadanie	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
1. Organizowanie szkoleń i kursów zwiększających kompetencje pomagania i przeciwdziałania negatywnym skutkom przemocy domowej dla pracowników służb, instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Raciąża.	ZI, MKRPA	- liczba zorganizowanych szkoleń i kursów, - liczba uczestników szkoleń i kursów	2023-2027
	MOPS, ZI, KP		

2. Bieżące aktualizowanie procedur udzielania pomocy rodzinom doświadczającym zjawiska przemocy domowej obowiązujących w czasie zagrożeń epidemicznych.		- liczba zaktualizowanych procedur	2023-2027

** Art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 - **Kodeks karny** (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn.zm.)*

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji zadań Programu będzie dokonywane w ramach posiadanych przez Gminę Miasto Raciąż środków finansowych oraz pozyskiwania środków w ramach projektów na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.